

HET HEILIGE VUUR

(UIT DEN GODSDIENST DER PERZEN.)

VUUR! ZEGENEND VUUR! HEILIG VUUR!
In overoude tijden zwierven onze oud-vaderen met hun kudden, met hun runderen en schapen van plaats tot plaats, van weide tot weide.

En het vuur was hun vriend, die hen zegende.

De harde, oneetbare vruchten maakte het tot smakelijke spijs; het vuile erts reinigde het tot zuiver, blinkend metaal; de weeke klei hardde het tot sterke potten voor melk en voedsel en allerlei dagelijksch gebruik.

De vinnige koude van den fellen noordenwind werd door het vuur gesloten buiten de tent.

En als in den duisteren nacht de herders in het veld de wacht hielden over hun kudden, dan vlamden hoog op de groote vuren, en de wilde dieren, de bloeddorstigen, die kwamen om van de schapen en de runderen te rooven, weken, door de helle vlammen verschrikt, terug in hun duisternis.

En eeuwen later . . . velen der oud-vaders waren landbouwers geworden en woonden op hun hoeve en bebouwden hun akker.

Het vuur bleef hun vriend.

Het zegenend vuur. Het heilig vuur.

Zarathustra kwam. Veel, veel eeuwen geleden kwam hij. En in onze eigen taal sprak hij tot onze oud-vaderen. Hij was een dichter en hij zong voor hen zijn heerlijke liederen. Enkele brokstukken ervan zijn bewaard gebleven in onze heilige boeken, onze *Avesta*.

En hij, Zarathustra, hij was een *profeet*. Tot onze oud-vaderen bracht hij kennis van den god, wiens woorden hij sprak.

Van Ahura-Mazda sprak hij.

Heer der wijsheid! Zoó is zijn naam. Zijns is de wijsheid. Want hij onderscheidt het goede van het booze, de waarheid van het bedrog. Daarom ook is hij machtiger dan het booze, dat zwak is, omdat het verward is en zichzelf bedriegt.

In den beginne was hij met zijn tweeling-broeder Ahriman.

Ahura-Mazda heeft voor zich gekozen tot rijksgedebied de reinheid en het leven . . . Ahriman koos zich onreinheid en den dood.

Daarom is Ahura-Mazda de ware god en hij is de machtige, want het booze en het slechte kan hem niet bezoedelen, en omdat hij de reinheid liefheeft, zijn zijn daden daden van gerechtigheid. Reinheid en gerechtigheid . . . deze twee zijn een. Want niemand kan rein zijn, zonder rechtvaardig te zijn. En zij beide vormen het beginsel des levens van Ahura-Mazda zoowel als van ieder menschenkind. Niemand kan waarlijk leven zonder die twee. En wie den Heer der wijsheid liefhebben wil en dienen, hij zij rein en rechtvaardig . . . dan wordt het rijk van den goeden god uitgebreid.

Ahura-Mazda . . . hij heeft de wereld geschapen, tenminste, alles wat daarin rein is.

En hij onderhoudt de wereld. En het is noodig, dat hij dat doet. Want zijn schepping is bij voortduring blootgesteld aan de aanvallen van het duivelsch geweld van Ahriman, en indien hij zijn machtige beschermende hand terugtrok, — de duistere machten van leugen en bedrog zouden het al verwoesten en doen wegzinken in eeuwig donker. Deze weldadige bijstand van Mazda is het vaste toeverlaat der vromen. En dien bijstand verleent hij niet als verhooring van hun gebed . . . Bij

dag en nacht en op elken stond vloeit uit hem de stroom van goddelijke energie, die de wereld loutert en geneest, en, tezamen met de energie van den mensch, tegen het onreine beschermt.

En hij, Ahura-Mazda, die de reine wereld geschapen heeft, en haar zijn wetten gaf, — eens zal hij optreden als haar *rechter*. Aan het einde der tijden, op den dag van de groote beslissing, dan zal de vrome ervaren, dat hij niet tevergeefs den god der reinheid heeft liefgehad. En zijn loon, de wel verdiende zaligheid, zal hem niet ontgaan. Want Ahura-Mazda, — hij is de rechtvaardige. En hij zal vergelden een iegelijk wat hij heeft gedaan. Van genade en schuldvergiftenis zal hij niet spreken. Hij zal zich streng houden aan zijn eigen, onverbrekelijke wet. Den reinen zal hij hun reinheid beloonen, den slechten zal hij geven „het allerslechtste.”

En zes, ja zeven geesten staan hem, den Heer der wijsheid, bij in het bestuur der wereld en in den strijd tegen het booze.

Zij zijn de *Ameshas Spentas*, de onsterfelijke heiligen.

Zij beschermen de wereld, opdat deze niet verworde en niet verwelke, niet vervalle en niet verga. Zij zijn de krachten der reinheid, de levende steunpilaren van alles wat bestaat, — de groote en sterke wachters in de natuur en in de menschenwereld, die waken, dat de wil van Ahura-Mazda geschiede.

Ze zijn: de goede gezindheid, en de beste gerechtigheid; het gewenschte rijk of het rijk van den goddelijken wil, en de heilige deemoed; de gezondheid of volkomenheid en de onsterfelijkheid.

En als zevende is later verschenen de geest der gehoorzaamheid, *Straosha*. „Straosha, de reine, de schoone, de zegevierende, de beschermer der wereld.” Hij is een priesterlijk god, de eerste, die de offertakken uitstrekke, de eerste, die de heilige liederen ter eere van Ahura-Mazda zong. Hij is de god van het morgenlicht — de wakkere haan is hem gewijd — en hij is het, die de menschen roept tot den arbeid. En in den nacht, als de menschen slapen, beschermt hij hof en haard. En altijd door beschermt hij de geloovigen. Nooit slaapt *hij*, en steeds is zijn zwaard gereed om los te slaan op de boozen, de demonen, die de schepping van Ahura-Mazda willen verderven.

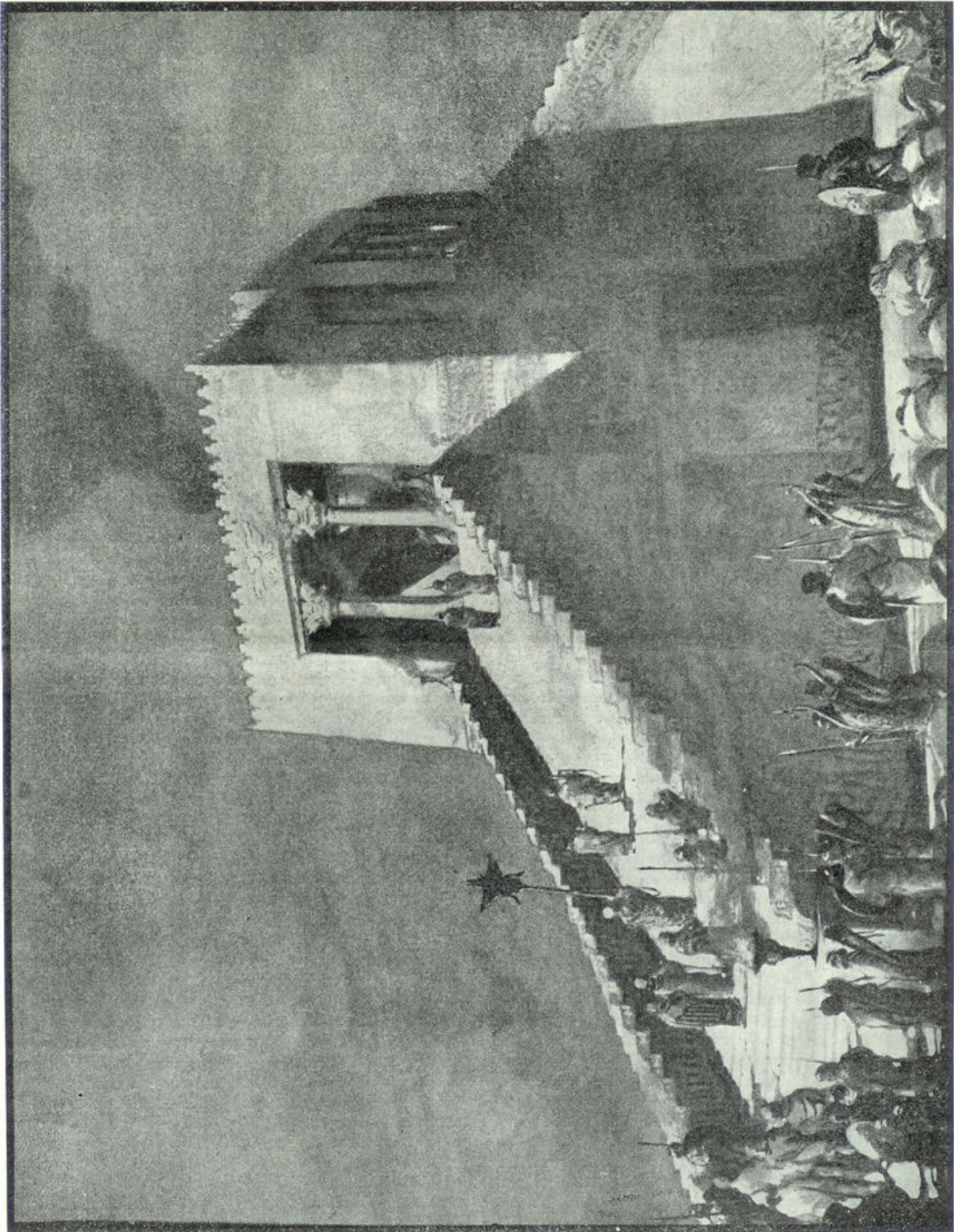
En eens, aan het eind der dagen, zal hij de sterke zijn, die het groote monster *Aêshma Daêva*, den duivel der begeerte, slaan zal. „Hij zal hem bloedende wonden toebrengen, hij zal hem den schedel verpletteren, en hij zal hem bedwingen, zooals de sterke den zwakke bedwingt.” — Hij, de geest der *gehoorzaamheid*, hij is de sterkste, de dapperste, de snelste van alle jongelingen. Met zijn vier snelle, glanzende, witte, goud-gehoefde rossen rijdt hij door de wereld; zijn burcht, door duizend zuilen gedragen, is op het hooge Elburs-gebergte gebouwd. Het binnenste van den burcht straalt van eigen licht, het buitenste schittert als de sterren . . .

Ahura-Mazda en zijn onsterfelijken maken tezamen ééne godheid uit; met alle vromen, alle reine dieren en planten vormen zij het rijk gods. Dit rijk uit te breiden is het doel van ieder geloovige. De volkomen heerschappij van dat rijk zal eerst zijn in de verre toekomst, waarnaar ieder vrome reikhalzend uitziet.

En hoe de gestalte van Ahura-Mazda is?

In latere tijden — ook op den tempel hier geteekend — heeft men hem voorgesteld als een mensch, van wien, als bij een vogel rechts en links de wijd uitgespreide vleugels — breede bundels van zonnestrallen uitgaan naar beide zijden.

Zarathustra, de oude profeet, sprak van hem als van

een vlamme vuurs, hoog oplaiend van uit het ongeschapen licht. De laaiende vlam, die, zooals het aardse vuur het erts zuivert van alle onreinheid, zoodat het wordt blinkend metaal van zuiveren klank, — het gansche heelal zuiveren zal van alle onreinheid, die Ahriman de booze met zijn ontelbare helpers gebracht heeft in het rijk der reinheid. En zooals te nacht, in de steppe, het booze dier, dat rooven wil van de kudde, verschrikt terugwijkt voor het vuur, zoo zal al wat boos is en onrein, verschrikt teruggaan en vluchten voor deze hooge, heerlijke, heilige vlam, voor Ahura-Mazda, die de wereld verlicht en zuivert en verwarmt met zijn goddelijken gloed. ☞

O, wij, Perzen, wij dienen hem in ons leven en wij eeren hem in onzen tempel.

Daar, hoog, ver van de bezoedelde aarde, hoog, de vele trappen op, daar is het allerheiligste van den tempel. Daar is de kamer van het heilige vuur. In de deuren gaapt geen kier, en in het dak is geen opening, hoe klein ook. Geen zonnestraal kan er van buiten indringen, geen ademtucht van den wind. Volkomen donker zou het er zijn, indien er niet brandde op het vierkante altaar in 't midden, het heilige vuur. Vijfmaal daags, op de uren des gebeds, treedt de priester binnen. Alleen hij mag hier binnentreden. Vijfmaal daags komt hij het vuur voeden met gereinigd welriekend hout. En de vlam mag hij niet beroeren met den adem van zijn mond, want de adem van menschen is onrein. Daarom zijn zijn handen en is zijn mond bedekt, als hij treedt binnen deze heilige kamer. En eeuwiglijk moet dit vuur branden, want het reinigt de natuur en de wereld der menschen, en stroomen van goddelijke kracht giet het uit in de harten van alle vromen.

En wij, Perzische vromen, — indien wij Ahura-Mazda dienen willen, zullen wij het vuur in onzen eigen huiselijken haard ontsteken met kolen vuurs, genomen van het altaar in den tempel, en ontvangen uit de hand van den priester.

En we zullen het vuur niet mogen verontreinigen. Indien uit den pot, waarin vleesch gekookt wordt, enkele droppels spatten over den rand in de vlam — zie, het vuur is onrein. En wij moeten boeten.

En als wij in het vuur werpen een tak, waarop een vogel, die aas heeft gegeten, iets heeft gebrakt, — zie, het vuur is onrein. En wij moeten boeten.

Laat ons rein houden het vuur. Laat ons rein houden het water. Laat ons rein houden akker en hof en huis. Laat ons dienen Ahura-Mazda. O, 't is zoo moeilijk hem te dienen. O, 't is zoo moeilijk de gebeden juist te zeggen, de offers rein te brengen, vleesch, brood, koeken. En het oordeel komt. Eens zullen alle bergen en alle heuvels smelten en zich uitgieten over het vlak der aarde. En alle menschen zullen moeten waden door den gloeienden stroom. Den slechten zal het zijn als een verterend vuur, — maar den rechtvaardigen als warme melk. En als de vuurproef doorstaan is, dan zullen alle overgeblevenen elkander innig liefhebben en ze zullen elkaar vragen: „Waar waart gij zoovele lange jaren? Welk oordeel werd geveld over uw ziel? Waart gij rechtvaardig of werd gij gestraft?” — En allen met ééne stem zullen prijzen Ahura-Mazda. . . .

Zoo zal het zijn. Maar — wie is rechtvaardig? En wie rein?

Buig u diep, zeer diep. En breng offers. . . . K. T. B.

☞ ☞ ☞

584

HOEKJES IN LONDEN, DIE MEN GEWOONLIJK NIET GAAT ZIEN ☞

REEDS MENIGMAAL HAD IK LONDEN bezocht van een der voorsteden uit, waar ik dan logeerde. Dit betekende echter op één dag heen en weer, tusschen ontbijt en middageten, waarin dan een treinreis van ongeveer een half uur heen en ook weer terug begrepen was. Op deze wijze had ik echter meestal onder vriendelijk geleide van een der familieleden mijner gastvrouw, de voornaamste bezienswaardigheden van Londen gezien.

In Juni van dit jaar was ik echter in Londen zelf gelogeed, vlak bij het Britsch Museum en gedurende veertien dagen kon ik elken morgen met mijn reisgenootte er op uit en zag zoodoende behalve de voornaamste bezienswaardigheden, allerlei interessants, wat men gewoonlijk niet ziet, omdat men er geen tijd voor heeft of er niet van weet. Daarvan wil ik u iets vertellen.

I. Temple Inn en Lincoln's Inn

Deze beide liggen in het hartje van 't drukke Londen, tusschen de Thame's Embankment en Fleetstreet, en tusschen Fleetstreet en Holborn.

Maar evenals men in Amsterdam, uit de drukke Kalverstraat komend op het Bagijnen-hofje als bevangen wordt door de rustige stilte van dit middeleeuwsch plekje, waar alle Kalverstraat-rumoer verstomt — zoo is het ook met deze . . . ik zou haast zeggen Engelsche hofjes. Alleen er wonen geen Bagijntjes, nog veel minder hofjesvrouwtjes, maar de advocaten en notarissen van Londen, die hier zoowel hun opleiding ontvangen, als hun beroep uitoefenen. Wij zijn hier in een heel oud gedeelte van Londen, hooge, smalle huizen met kleine ruitjes, nauwe straatjes en steegjes, uitkomend op pleintjes, hier en daar een oude kerk, een groot gebouw met zalen voor recepties en diners, een bibliotheek in Gothische stijl, een fontein, een tuin enz. In deze oude, middeleeuwsche omgeving komen we advocaten tegen in hun zwarte toga's en grijze lange pruiken, zoo geheel passend bij de antieke straatjes en schilderachtige pleinen.

The Temple — zooals een dezer „Engelsche hofjes” kortweg genoemd wordt, was oorspronkelijk de woonplaats der ridders, die behoorden tot de orde der Tempeliers. Deze orde was in de twaalfde eeuw te Jeruzalem gesticht ter bewaking van het Heilige Graf en ter bescherming van de pelgrims, die daarheen ter bedevaart gingen. Het was de tijd der kruistochten, en menige ridder der Tempeliers trok mede ter kruisvaart. Hun verblijfplaats te Jeruzalem was in een paleis, gebouwd op de plek, waar eens de tempel van Salomo stond, vandaar de naam Tempeliers. Door de Engelsche ridders dezer orde nu is gesticht de Temple-kerk, die ik het mooiste vind van alle mooie gedeelten van de Temple. In 1185 werd deze kerk ingewijd door den Patriarch van Jeruzalem in eigen persoon.

De kerk bestaat uit twee gedeelten: een rondbouw en een later in 1240 bijgebouwd koor. De rondbouw, het oudste, en tevens het mooiste gedeelte is in Oud-Normandischen stijl opgetrokken.

Alleen der eeuwen hand kon die warme, diepe tint over het marmer der pilaren tooveren. Hoe voornaam staan ze daar en torschen de bogen, die de eeuwen verduurden, en die overschaduwden de graven der negen Tempeliers, die hier ter ruste zijn gelegd. Negen prach-